

Sygn. akt III C 1080/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 października 2022 roku

Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie III Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Justyna Pikulik
Protokolant:	stażysta Krzysztof Klak

po rozpoznaniu w dniu 29 września 2022 roku w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K.

przeciwko J. T.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanej J. T. na rzecz powódki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. kwotę 1.773 zł (tysiąc siedemset siedemdziesiąt trzy złote) wraz z odsetkami umownymi w wysokości 14 % (czternaście procent) rocznie, przy czym nie wyższymi niż wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie, liczonymi od dnia 27 marca 2020 roku do dnia zapłaty;

2. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

3. zasądza od pozwanej J. T. na rzecz powódki (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. kwotę 164,89 zł (sto sześćdziesiąt cztery złote osiemdziesiąt dziewięć groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

Sygn. akt: III C 1080/21

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 23 marca 2021 roku wniesionym w elektronicznym postępowaniu upominawczym powódka (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika wniosła o zasądzenie od pozwanej J. T. kwoty 3.333,00 zł z odsetkami umownymi w wysokości 14 % rocznie, ale nie więcej niż w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie liczonymi od dnia 27 marca 2020 roku do dnia zapłaty. Ponadto powódka wniosła o zwrot kosztów sądowych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie oraz zwrot kosztów zastępstwa procesowego wraz z opłatą skarbową za pełnomocnictwo według norm przepisanych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie.

W uzasadnieniu powódka podała, że wierzytelność dochodzona od pozwanej wynika z umowy pożyczki, którą J. T. zawarła z powodem na odległość za pośrednictwem serwisu internetowego, którego właścicielem jest powód. Dalej podniosła, że udzielając pożyczki dopełniła wszystkich warunków wymaganych ustawą o kredycie konsumenckim,

a pozwana zaakceptowała warunki umowy i regulamin przewidujące, że za udzielone pożyczki pobierane są opłaty. Powódka podkreśliła, że strona internetowa stworzona jest w taki sposób, że pozwana może zaznaczyć kwotę pożyczki, okres na jaki chce ją wziąć i system wylicza automatycznie jaka kwota będzie w sumie do zwrotu. Nie ma możliwości, aby pozwany działał pod wpływem błędu. Wysokość opłaty za udzielenie pożyczki jest uzależniona od okresu, na który została udzielona pożyczka i kwoty pożyczki. Oplata za udzielenie pożyczki stanowiła jedynie wynagrodzenie powoda za świadczoną usługę finansową. Wysokość opłaty za udzielenie pożyczki nie przekroczyła maksymalnej wysokości pozaodsetkowych kosztów kredytu.

W dniu 11 maja 2021 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny wydał nakaz zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym.

Pozwana J. T. w dniu 7 czerwca 2021 roku skutecznie złożyła sprzeciw co do całości nakazu zapłaty, co spowodowało utratę mocy przez nakaz zapłaty w całości i skutkowało umorzeniem postępowania przez Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny postanowieniem z dnia 28 lipca 2021 r.

Powódka (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika w terminie ustawowym wniosła ponownie do tutejszego Sądu pozew w dniu 28 września 2021 roku argumentując jak powyżej.

W piśmie procesowym z dnia 14 lutego 2022 roku pozwana J. T. reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości podwójnej stawki minimalnej wraz z odsetkami ustawowymi w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie.

W uzasadnieniu pozwana przywołała liczne zarzuty. Pozwana zaprzeczyła, aby zawarła umowę z powódką. Zarzuciła także brak legitymacji procesowej czynnej i biernej wskazując jednocześnie, że powód wywodzi swoje roszczenie z wydruku zatytułowanego „umowa pożyczki nr (...) z dnia 26 lutego 2019 roku”, ale podkreśliła, że pod tym wydrukiem nie znajdują się jakiegokolwiek podpisy – dotyczy to zarówno pozwanej jak i strony powodowej. W dalszej kolejności pozwana zarzuciła także nieudowodnienie przez powódkę roszczenia. Wskazała, że powódka nie wykazała, by pozwana zawarła jakąkolwiek umowę pożyczki. Powódka nie przedłożyła dowodu potwierdzającego złożenie dyspozycji na zawarcie kontraktu. Następnie pozwana wskazała, że w jej ocenie klauzule umowne zawarte w dokumencie prywatnym umowy pożyczki, a odnoszące się do pozaodsetkowych kosztów kredytu należy kwalifikować jako niedozwolone, a tym samym ich ocena winna być przeprowadzona z uwzględnieniem art. 58 k.c. lub art. 358¹ k.c.

W piśmie procesowym z dnia 18 lutego 2022 r. powódka (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika podtrzymała dotychczasowe stanowisko. Wskazała nadto, że pozwana w treści sprzeciwu ograniczyła się do zakwestionowania powództwa co do zasady i co do wysokości. Powódka podała dalej, że pozwana tytułem częściowej spłaty pożyczki dokonała 17 spłat.

Pozostałe pisma procesowe stron stanowią w istocie powielenie treści pism poprzednich.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny w sprawie:

W dniu 26 lutego 2019 roku za pośrednictwem serwisu internetowego (...) pozwana J. T. udzieliła w drodze elektronicznego dokumentu pełnomocnictwa pozwanej – (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. do zawarcia w jej imieniu Umowy Ramowej Udzielania (...) w formie elektronicznej oraz podpisania jej przy użyciu kwalifikowanego podpisu elektronicznego.

Dowód:

- pełnomocnictwo z dn. 26.02.2019 r. – k. 13,

Pozwana J. T. w dniu 26 lutego 2019 roku za pośrednictwem serwisu internetowego (...) zawarła z pozwaną - (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. Umowę Ramową Udzielania (...). Zgodnie z § 1 ust. 2 i 3 Umowy – Regulamin stanowi integralną część Umowy, a zawarte w nim definicje mają tożsame znaczenie w umowie (...). Pożyczkodawca potwierdził, że zgodnie z treścią Umowy Ramowej, po dokonaniu weryfikacji pożyczkobiorcy, w oparciu o tabelę, będzie udzielał pożyczkobiorcy wnioskowanych przez pożyczkobiorcę pożyczek, poprzez przelew kwoty pożyczki, na wskazane przez pożyczkobiorcę konto bankowe. Ponadto, zgodnie z postanowieniem § 2 ust. 6 Umowy – dokument pełnomocnictwa oraz umowa ramowa są przesyłane pożyczkobiorcy (pозwanej) w formie elektronicznej przed zawarciem umowy ramowej na trwałym nośniku i wymagają potwierdzenia opłatą rejestracyjną.

Zgodnie z § 1 ust. 3 Regulaminu – operatorem strony (...) jest powodowa Spółka – (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K.. Natomiast zgodnie z warunkami przyznawania pożyczek – warunkiem zawarcia umowy pożyczki jest dokonanie przez pożyczkobiorcę rejestracji na stronie internetowej oraz założenie własnego konta internetowego (§ 4). Po dokonaniu rejestracji na stronie www, pożyczkobiorca jest zobowiązany do dokonania przelewu z rachunku bankowego pożyczkobiorcy na rachunek bankowy pożyczkodawcy kwoty 0,01 zł tytułem opłaty rejestracyjnej, która następnie jest w terminie 14 dni od daty wpływu opłaty zwracana na rachunek pożyczkobiorcy.

Na mocy powyższego Umowy Ramowej pożyczki, pozwana J. T. w dniu 26 lutego 2019 roku zarejestrowała się w serwisie internetowym należącym do powódki (...) spółki z o.o. z siedzibą w K., uiszczając opłatę rejestracyjną ze swojego konta o numerze (...) w wysokości 0,01 zł. W tytule przelewu wskazała, że „potwierdza udzielenie pełnomocnictwa nr (...) - (...) dla (...) spółki z o.o. do zawarcia umowy ramowej, którą zaakceptowała”.

W dniu 25 lutego 2020 roku pozwana J. T. zaciągnęła pożyczkę za pośrednictwem serwisu szybka-moneta.pl w wysokości 6.000 zł. Kwota została przelana pozwanej J. T. przez powódkę Spółkę (...) spółkę z o.o. z siedzibą w K. w dniu 25 lutego 2020 roku. W tytule przelewu wskazano, że kwota ta wypłacona jest tytułem „wypłaty pożyczki okres 30 dni, PESEL (...), wniosek z 2020-02-25, klient (...) - (...)”.

We wniosku złożonym przez pozwaną, J. T. wskazała swój numer pesel – (...).

Dowód:

- potwierdzenie przelewu kapitału z dn. 25.02.2020 r. – k. 12,
- potwierdzenie uiszczenia opłaty rejestracyjnej z dn. 27.02.2019 – k. 11,
- regulamin promocji „pożyczaj taniej” – k. 14,
- umowa ramowa pożyczki z dn. 26.02.2019 r. – k. 15 – 16,
- regulamin udzielania pożyczek – k. 16 – 19,
- formularz informacyjny z dn. 25.02.2020 – k. 24 – 25 v.,
- wniosek złożony przez pozwaną – płyta CD;

Zgodnie z formularzem informacyjnym dotyczącym kredytu konsumenckiego całkowita kwota kredytu (suma wszystkich środków udostępnionych pozwanej J. T.) określona została na kwotę 6.000,00 zł. Umowa została zawarta na okres 30 dni. Całkowita kwota kredytu do zapłaty przez pozwaną została określona w wysokości 7.560,00 zł (warunki standardowe), a w warunkach promocyjnych – w wysokości 7.320,00 zł. Opłata za udzielenie pożyczki wyniosła 1.560,00 zł, zaś rzeczywista stopa oprocentowania ((...)) przy warunkach standardowych określona została w wysokości 1576.96%, a w warunkach promocyjnych – 1031.33%.

Termin płatności pożyczki upłynął w dniu 26 marca 2020 roku.

Pismem z dnia 3 kwietnia 2020 roku powódka (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. wezwała pozwaną J. T. do zapłaty kwoty 7.583,20 zł w terminie do 12 kwietnia 2020 roku. Na dochodzoną kwotę złożyła się kwota kapitału, opłata za udzielenie pożyczki, odsetki liczone do dnia 12 kwietnia 2020 roku.

Niesporne, a nadto:

- wezwanie do zapłaty – k. 23,

Pozwana J. T. do dnia wniesienia pozwu spłaciła część pożyczki w łącznej kwocie 4.227 zł.

Dowód:

- potwierdzenie częściowej spłaty z dn. 07.04.2020 r. – k. 47,
- potwierdzenie częściowej spłaty z dn. 28.04.2020 r. – k. 48,
- potwierdzenie częściowej spłaty z dn. 04.05.2020 r. – k. 49,

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na częściowe uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie powódka (...) spółka z o.o. z siedzibą w K. dochodziła od strony pozwanej J. T. zapłaty kwoty 3.333,00 zł z odsetkami umownymi w wysokości 14 % rocznie, ale nie więcej niż w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie, liczonymi od dnia 27 marca 2020 roku do dnia zapłaty.

Nie budzi wątpliwości, że pozwana J. T. w dacie zawarcie umowy pożyczki była konsumentem w rozumieniu art. 22¹ k.c. Zgodnie bowiem z jego treścią, konsumentem jest osoba fizyczna dokonująca z przedsiębiorcą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową. Jednocześnie powyższe wynika z treści samej umowy pożyczki łączącej strony, gdyż jak czytamy w § 3 ust. 1 lit. a Regulaminu Udzielania P., przed zawarciem umowy pożyczki pożyczkobiorca oświadczył m.in., że jest konsumentem w rozumieniu zapisów kodeksu cywilnego.

W związku z czym, w sprawie zastosowanie znalazły przepisy ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim w brzmieniu obowiązującym w dacie zawarcia umowy (Dz. U. z 2019 r. poz. 1083) oraz przepisy kodeksu cywilnego dotyczące umowy pożyczki, a więc art. 720-724 k.c.

Stan faktyczny niniejszej sprawy Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, przedłożonych przez strony. Ich wiarygodność nie była kwestionowana przez żadną ze stron postępowania.

Sąd w pełni dał wiarę dowodom w postaci dokumentów zgromadzonych w toku procesu albowiem były kompletne, jasne i obrazowały dokładny stan faktyczny sprawy. Ich prawdziwość nie budziła w ocenie Sądu jakichkolwiek wątpliwości.

Podkreślenia w tym miejscu wymaga, że w myśl ogólnej zasady wyrażonej w art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Zgodnie z procedurą cywilną, nie do Sądu należy zarządzanie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie. Sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności spornych dla rozstrzygnięcia sprawy. Obowiązek przedstawiania dowodów spoczywa na stronach a ciężar udowodnienia faktów mających znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy spoczywa na tej stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne.

Pozwana, broniąc się w niniejszym procesie, podniosła w pierwszej kolejności zarzut braku legitymacji procesowej biernej i czynnej, niewykazania roszczenia tak co do zasady jak i wysokości oraz zastosowania w umowie klauzul niedozwolonych, zwłaszcza w kontekście opłaty za udzielenie pożyczki.

Oceniając zebrany w sprawie materiał dowodowy, należy uznać twierdzenia pozwanej za zasadne jedynie w części.

W pierwszej kolejności jednak należało odnieść się do zarzutu dotyczącego braku legitymacji procesowej czynnej i biernej, jako zarzutu najdalej idącego.

Zgodnie z treścią art. 720 § 1 k.c., przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Umowa pożyczki jest umową konsensualną, a zatem dochodzi do skutku przez samo porozumienie stron oraz umową dwustronnie zobowiązującą albowiem pożyczkodawca zobowiązuje się do przeniesienia własności przedmiotu pożyczki (jest to zatem umowa zobowiązująca do przeniesienia własności) w zamian za zobowiązanie pożyczkobiorcy do zwrotu, czyli do przeniesienia własności takiego samego przedmiotu na pożyczkodawcę, przy czym wykonanie zobowiązania przez pożyczkodawcę jest warunkiem skuteczności zobowiązania pożyczkobiorcy (por. S. Grzybowski, w: System PrCyw, t. III, cz. 2, s. 708; A. Szpunar, O umowie pożyczki).

W ujęciu kodeksu cywilnego umowa pożyczki jest umową nieodpłatną. Może ona jednak zostać zawarta pod tytułem odpłatnym. Dla ważności umowy pożyczki nie jest również wymagana szczególna forma. Jednakże umowa pożyczki, której wartość przenosi 1000 zł, powinna być, dla celów dowodowych, zawarta w formie dokumentowej.

Z powyższego wynika zatem, że w procesie związanym z wykonaniem umowy pożyczki powód jest zobowiązany udowodnić, że strony zawarły umowę tej kategorii, a także, że przeniósł na własność biorącego pożyczkę określoną w umowie ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych co do gatunku. Dopiero bowiem w razie przedstawienia przez stronę powodową konkretnych dowodów na okoliczność istnienia i wysokości wierzytelności oraz dowodu na potwierdzenie istnienia osoby zobowiązanej, biorący pożyczkę powinien wykazać wykonanie swego świadczenia w postaci zwrotu tej samej ilości pieniędzy albo tej samej ilości rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości, natomiast w przypadku sformułowania zarzutu braku legitymacji procesowej czynnej – do wykazania okoliczności, że nie jest osobą, od której strona powodowa może żądać spełnienia żądanego świadczenia.

Dlatego też powód już w pozwie powinien przedstawić dowody wskazujące na zasadność i wysokość dochodzonej należności, umożliwiając stronie pozwanej ich weryfikację i odniesienie się do nich stosownie do stanu sprawy, natomiast pozwany po spełnieniu tego obowiązku przez powoda, winien wykazać, że wykonał swoje świadczenie w postaci zwrotu tej samej ilości pieniędzy albo tej samej ilości rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

W tym miejscu należy zaakcentować, że posiadanie przez strony legitymacji czynnej i biernej w procesie jest przesłanką zasadniczą, od której istnienia uzależniona jest możliwość uwzględnienia powództwa, a jej brak, zarówno w postaci czynnej jak i biernej, prowadzi do wydania wyroku oddalającego powództwo. Stąd też, zarzut pozwanej w przedmiocie braku legitymacji biernej po jej stronie należało rozstrzygnąć w pierwszej kolejności.

Legitymacja procesowa to uprawnienie do poszukiwania ochrony prawnej w konkretnej sprawie. Legitymację bierną należy wiązać z osobą pozwanego w procesie. Legitymacja bierna uzasadnia występowanie w procesie w charakterze pozwanego. Legitymacja procesowa to zatem uprawnienie konkretnego podmiotu (legitymacja czynna) do występowania z konkretnym roszczeniem przeciwko innemu oznaczonemu podmiotowi (legitymacja bierna) wypływająca z prawa materialnego. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12 grudnia 2012 r., w sprawie III CZP 83/12 wskazał, że legitymacja materialna, a więc posiadanie prawa podmiotowego lub interesu prawnego do wytoczenia powództwa stanowi przesłankę materialną powództwa, a jej brak stoi na przeszkodzie udzieleniu ochrony prawnej. Brak legitymacji materialnej (czynnej lub biernej) skutkuje co do zasady oddaleniem powództwa. W sytuacji, gdy legitymacja materialna i procesowa zespalają się, oddalenie powództwa następuje w istocie z

braku legitymacji materialnej, którego rezultatem jest także brak legitymacji procesowej, będący wtórną przyczyną oddalenia powództwa. Legitymacja procesowa jest zawsze powiązana z normami prawa materialnego.

Z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie jednoznacznie wynika, że pozwana J. T. zawarła umowę pożyczki z powódką (...) spółką z o.o. z siedzibą w K., w konsekwencji czego otrzymała od powódki kwotę 6.000 zł przelewem bankowym (k. 13). Powyższe potwierdzają również inne dokumenty zgromadzone w aktach sprawy, chociażby w postaci wniosku pożyczkowego czy też potwierdzenia dokonania transakcji rejestracyjnej w wysokości 0,01 zł (k. 12). Nie umknęło uwadze Sądu również to, że pozwana J. T. spłaciła część swojego zadłużenia w wysokości 4.227 zł, stąd też uznać należało, że doszło de facto do niewłaściwego uznania przez pozwaną długu. W tym stanie rzeczy, oraz mając na względzie powyższe argumenty zarzuty stawiane przez pozwaną, a dotyczące braku legitymacji procesowej biernej uznać należało za całkowicie chybione. Nie ulega także wątpliwości, że strona powodowa - (...) spółka z o.o. posiadała legitymację procesową czynną, a zatem uprawnienie do wystąpienia z powództwem o zapłatę przeciwko pozwanej J. T., której w niniejszej sprawie przysługuje legitymacja procesowa bierna. Podkreślić bowiem należy, że ze zgromadzonych w aktach sprawy dokumentów w sposób oczywisty wynika, że w dniu 25 lutego 2020 roku pozwana złożyła wniosek o udzielenie jej pożyczki w wysokości 6.000 zł. Na tę okoliczność powódka przedłożyła liczne dokumenty w postaci umowy ramowej pożyczki, regulamin, tabelę opłat oraz formularz informacyjny. Z dokumentów tych jednoznacznie wynika, że powódka chcąc zaciągnąć zobowiązanie u strony powodowej zarejestrowała się w serwisie internetowym szybka-moneta.pl, wypełniła stosowny formularz oraz uiściła opłatę rejestracyjną posługując się swoim prywatnym kontem. W tytule przelewu pozwana wskazała także swój numer pesel oraz oświadczyła jednocześnie, że potwierdza i akceptuje warunki umowy zawartej z powódką oraz potwierdza udzielenie pełnomocnictwa do zawarcia umowy ramowej pożyczki. Powódka wypłaciła kwotę 6.000 zł pozwanej, na co przedłożyła stosowne dokumenty. Pomiędzy stronami doszło zatem do zawarcia ważnej umowy pożyczki.

Zgodnie z zasadą rozkładu ciężaru dowodu (art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c.) powódka winna była wykazać swoje uprawnienie do sądowego dochodzenia zgłoszonego roszczenia, tym bardziej w przypadku gdy uprawnienie to jest kwestionowane przez stronę przeciwną. Po zakwestionowaniu przez pozwaną legitymacji czynnej powódka powinna był wykazać swoje uprawnienie jakimkolwiek przekonującym dowodem (np. umową cesji wierzytelności), co w ocenie Sądu skutecznie uczyniła. Strona powodowa wykazując się inicjatywą dowodową oraz wypełniając swój obowiązek wynikający z ciężaru dowodowego, który na niej spoczywał wykazała, że w niniejszej sprawie posiada legitymację procesową do wytoczenia przeciwko pozwanej J. T. powództwa. Tym samym wszelkie twierdzenia pozwanej w tym zakresie należało uznać za bezpodstawne.

W dalszej kolejności Sąd wskazuje, że w jego ocenie doszło do skutecznego zawarcia umowy pożyczki w dniu 25 lutego 2020 roku przez pozwaną J. T..

Zgodnie z art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na biorącego określoną ilość pieniędzy, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy. Pożyczkodawca wywiązał się ze swojego obowiązku i w dniu 25 lutego 2020 roku przelał na rachunek bankowy pozwanej kwotę 6.000 zł, na dowód czego przedłożono do akt potwierdzenie transakcji (k. 12). Natomiast pozwana nie wykonała swojego obowiązku i nie spłaciła pożyczki w całości, a jedynie w części, tj. w kwocie 4.227 zł. Postawa pozwanej oraz fakt, że pożyczka została zawarta na czas określony 30 dni, niewątpliwie uprawniała pożyczkodawcę (stronę powodową) do wezwania pozwanej do zapłaty, co miało miejsce pismem z dnia 3 kwietnia 2020 roku. Celem udowodnienia roszczenia powódka przedstawiła dokumenty bankowe – dokumenty elektroniczne. Nie wymagają one ani pieczętki ani podpisu. Każdy dokument generowany elektronicznie stanowi ekwiwalent dokumentu podpisanego własnoręcznie. Podpisana umowa ramowa została złożona przez powódkę w formie elektronicznej i podpisana została w oparciu o udzielone przez pozwaną pełnomocnictwo. Na dokumentach widnieją dane pozwanej – J. T., ul. (...), (...)-(...) T., co tylko uprawdopodobnia fakt, że pozwana dobrowolnie podała powódcie swoje dane osobowe celem zaciągnięcia zobowiązania.

Do ważności umowy pożyczki jaka wiązała strony nie była wymagana – wbrew temu, co twierdzi pozwana - forma pisemna, co wynika z treści przepisu art. 29 ust. 1 wskazanej ustawy, zgodnie z którym umowa o kredyt konsumencki powinna być zawarta w formie pisemnej, chyba że odrębne przepisy przewidują inną szczególną formę. Z przepisu

tego nie wynika zatem, że forma pisemna została zastrzeżona pod rygorem nieważności, a zatem należało przyjąć, że zastrzeżenie formy pisemnej, zgodnie z przepisem art. 73 § 1 k.c. zostało zastrzeżone jedynie pod rygorem dowodowym (wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 12 grudnia 2017 roku II Ca 2448/17 *legalis* 2052181). W takiej sytuacji do wykazania, że doszło do zawarcia umowy pożyczki wystarczy przedłożenie umowy na innym trwałym nośniku w postaci elektronicznej (wyrok Sądu Okręgowego w Świdnicy z dnia 14 maja 2019 roku II Ca 180/19 *legalis* 2159273). W takim bowiem wypadku przyjmuje się, że umowa została zawarta i potwierdzona w sposób prawidłowy.

W ramach postępowania Sąd ustalił, że strony zawarły umowę pożyczki w formie elektronicznej, albowiem pozwanej został przesłany formularz informacyjny do umowy wygenerowany w pliku pdf, który zawierał wszystkie informacje związane z warunkami umowy pożyczki, a dane te następnie zostały zawarte w ramowej umowie pożyczki i umowie pożyczki. W ocenie Sądu pożyczkodawca nie mógł uzyskać danych pozwanych w inny sposób jak od samej pozwanej, Nadto sama zaś umowa doszła do realizacji w momencie przekazania przez powoda pozwanej kwoty pożyczki.

Zatem przy uwzględnieniu warunków umowy pożyczki, niewątpliwym było, że kwota pożyczki nie została całkowicie spłacona, a zatem roszczenie o zwrot kwoty pożyczki było roszczeniem udowodnionym co do zasady.

Analiza szczegółowych warunków umowy nasunęła liczne wątpliwości. Jak czytamy już na wstępie umowy, regulaminu oraz formularza informacyjnego, pozwana otrzymała całkowitą kwotę pożyczki w wysokości 6.000 zł na okres 30 dni i za udzielenie takiej kwoty miała zostać pobrana opłata w kwocie 1.560 zł. Nie można jednocześnie pominąć, że pożyczkodawca był jeszcze uprawniony do pobrania odsetek umownych w wysokości 1576.95% rocznie (w przypadku warunkach standardowych) i 1031,33% (w przypadku warunków promocyjnych). Pozwana otrzymując 6.000 zł, musiała zatem w okresie zaledwie 30 dniu zwrócić pożyczkodawcy kwotę 7.560 zł. Należałoby się zatem zastanowić – co słusznie zauważyła pozwana, czy postanowienia umowne dot. opłaty za udzielenie pożyczki nie stanowią postanowień niedozwolonych.

Sporną kwestią między stronami była zasadność obciążenia pozwanej opłatą za udzielenie pożyczki w wysokości 1.560 zł zwłaszcza w kontekście terminu, w którym pozwana była zobowiązana do jej spłaty. W ocenie Sądu ten zapis umowy stanowi klauzulę niedozwoloną w rozumieniu art. 385¹ k.c. i jako taki jest nieważny zgodnie z art. 58 § k.c. Zgodnie z powołanym przepisem art. 385¹ k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązku w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszają jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia strony, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Jeżeli postanowienie umowy nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie. Przy czym niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowne, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przyjętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Ocena abuzywności klauzuli dokonywana jest przez Sąd z urzędu.

W przedmiotowej sprawie powódka zawierając umowę z konsumentem działała jako przedsiębiorca, a umowa została skonstruowana ściśle według stosowanego przez niego wzorca umownego. Ciężar dowodu że postanowienie umowne zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje (art. 385¹ § 4 k.c.). Obowiązkowi temu powódka nie sprostała. Postanowienia umowy pożyczki, poza wysokością pożyczki i okresem, na jaki została udzielona, nie zostały indywidualnie uzgodnione z pozwaną. Treść umowy nie daje podstaw do twierdzenia, że pozwana miała rzeczywisty wpływ na treść zawieranego kontraktu, a przede wszystkim wysokości opłaty pobranej przez pożyczkodawcę.

W doktrynie i orzecznictwie sądowym wątpliwości nie budzi, że prowizje za udzielanie pożyczek, opłaty przygotowawcze czy administracyjne naliczane przez firmy pożyczkowe nie stanowią głównego świadczenia stron, bo tym jest niewątpliwie sama pożyczka. Ceną zaś czy wynagrodzeniem za udzielenie pożyczki są odsetki kapitałowe. Dlatego postanowienie dotyczące wysokości prowizji wymagało indywidualnego uzgodnienia z pozwany. Jak wyżej wskazano zgodnie z art. 385 1 § 4 k.c. ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje. Powód nie tylko nie wykazał indywidualnego uzgodnienia wysokości prowizji z pozwany,

ale nawet nie podjął próby wykazania tej okoliczności, mimo, że pozwany w sprzeciwie podważył wysokość i zasadność prowizji. Wysokość prowizji została zatem określona i narzucona przez pożyczkodawcę.

W ocenie Sądu, opłata w wysokości 26 % udzielonej pożyczki na okres zaledwie 30 dni, naliczona pozwanej obok odsetek czyli obok wynagrodzenia za korzystanie z kapitału pożyczkodawcy, kształtuje jego obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy pozwanego.

Do kryteriów abuzywności należą sprzeczność z dobrymi obyczajami i rażące naruszenie interesów konsumenta. Jak wskazuje dorobek judykatury, w tym orzecznictwo Sądu Najwyższego, użyte w przytoczonym przepisie sformułowanie „rażące naruszenie interesów konsumenta” oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym, zaś „sprzeczność z dobrymi obyczajami” polega na tworzeniu przez kontrahenta konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową tego stosunku (SN w wyroku z dnia 13 lipca 2005 r., sygn. I CK 832/04, Biul. SN 2005/11/13, w wyroku z 13 sierpnia 2015r., I CSK 611/14). W doktrynie i orzecznictwie sądowym za sprzeczne z dobrymi obyczajami uznaje się postanowienia umów, które zmierzają do naruszenia równorzędności stron stosunku umownego, nierównomiernie rozkładając uprawnienia i obowiązki między partnerami umowy. Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 15 września 2017 r. (I ACA 983/16 Lex nr 2381508) stwierdził, że znacząca nierównowaga kontraktowa na niekorzyść konsumenta pozostaje w sprzeczności z dobrymi obyczajami, gdy można rozsądnie założyć, że kontrahent konsumenta, traktujący go w sposób sprawiedliwy i uwzględniający jego prawnie uzasadnione roszczenia, nie mógłby racjonalnie się spodziewać, że konsument zaakceptowałby w ramach negocjacji klauzulę będącą źródłem tej nierównowagi.

Niewątpliwie w okolicznościach niniejszej sprawy nie istniała równowaga kontraktowa. Dysproporcja praw i obowiązków pozwanego jest tak istotna i rażąca, że nie można mówić o jakimkolwiek partnerstwie przy zawieraniu umowy. Pozwana działając rozsądnie i mając możliwość negocjacji nie zawarłaby umowy pożyczki z opłatą w wysokości 26 %, skoro zdaje sobie sprawę z rażącej wysokości opłaty i podnosi zarzuty w tym przedmiocie. Ustalenie wysokości opłaty na poziomie 26 % mając na uwadze okres, na który udzielono tejsze pożyczki - stanowi niewspółmierne obciążenie konsumenta kosztami. Wykorzystywanie takiej przymusowej sytuacji konsumentów nie może podlegać ochronie prawnej. Ewidentnie przy zawarciu umowy z uwagi na wysokość prowizji została naruszona zasada ekwiwalentności świadczeń i doszło do rażącego naruszenia interesów pozwanego.

Określenie w art. 36a ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim maksymalnej wysokości pozaodsetkowych kosztów kredytu nie oznacza dopuszczalności obciążenia konsumenta tymi kosztami w określonych, maksymalnych granicach bez względu na ocenę przesłanek stosowania normy wyrażonej w art. 385¹ § 1 k.c.

W ocenie Sądu tego rodzaju opłata była próbą obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych, a to jest niedopuszczalne, sprzeczne z ustawą (art. 359 § 2¹ k.c.) i jako takie nieważne (art. 58 § 1 k.c.). Jak wyżej wskazano wynagrodzeniem powoda za korzystanie z jego kapitału są odsetki. Bez znaczenia pozostaje fakt, że są one limitowane ustawowo. Wskazać też należy, że powódka nie uzasadniła żądania opłaty w tak znacznej wysokości. Jak wynika z treści umowy prowizja to opłata należna pożyczkodawcy od pożyczkobiorcy w wysokości określonej w umowie pożyczki z tytułu utrzymania, obsługi i korzystania z pożyczki, jak również bieżącej kontroli salda zadłużenia pożyczkobiorcy oraz badania wiarygodności kredytowej pożyczkobiorcy w okresie obowiązywania umowy pożyczki. (...) pożyczki dokonywana była za pośrednictwem konta pożyczkobiorcy na stronie internetowej pożyczkodawcy. Natomiast ustalanie aktualnej wiarygodności kredytowej pożyczkobiorcy nie było uzasadnione, gdyż umowa nie przewiduje, żadnych konsekwencji w razie utraty takiej wiarygodności. Jeżeli pożyczkodawca pobiera wynagrodzenie za udzielenie pożyczki w postaci odsetek to dodatkowe opłaty winny stanowić marginalną i uzasadnioną część wynagrodzenia. Wysokość opłat pozaodsetkowych nie może być nadmierna, bowiem w przeciwnym wypadku doszłoby do nieuzasadnionego obarczania indywidualnych klientów kosztami działalności podmiotu udzielającego pożyczek.

Zgodnie z art. 58 § 1 k.c. czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednio przepisy ustawy. Zgodnie natomiast z art. 385¹ § 1 k.c., jeżeli postanowienie umowy

zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie. Umowa zatem łącząca strony jest ważna za wyjątkiem zapisu określającego wysokość prowizji na kwotę 1.560 zł.

Reasumując pozwana jest zobowiązana zwrócić stronie powodowej kwotę pożyczki – 6.000 zł tytułem kapitału udzielonej pożyczki. Z twierdzeń powódki wynika, że dotychczas strona pozwana spłaciła pożyczkę w części, tj. w kwocie 4.227 zł, stąd też mając to na względzie Sąd w punkcie I wyroku zasądził od pozwanej J. T. na rzecz powódki Spółki (...) Sp. z o.o. jedynie pozostałą do spłaty kwotę 1.773 zł, natomiast w pozostałej części powództwo zostało oddalone, o czym Sąd orzekł w punkcie II wyroku.

O odsetkach od uwzględnionej części roszczenia Sąd orzekł na podstawie art. 481 §1 i §2 k.c. i art. 359 §1- §3 k.c., zgodnie z którymi:

§ 1. Jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

§ 2. Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych. Jednakże gdy wierzytelność jest oprocentowana według stopy wyższej, wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy.

§ 1. Odsetki od sumy pieniężnej należą się tylko wtedy, gdy to wynika z czynności prawnej albo z ustawy, z orzeczenia sądu lub z decyzji innego właściwego organu.

§ 2. Jeżeli wysokość odsetek nie jest w inny sposób określona, należą się odsetki ustawowe w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 3,5 punktów procentowych.

§ 2[1]. Maksymalna wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej nie może w stosunku rocznym przekraczać dwukrotności wysokości odsetek ustawowych (odsetki maksymalne).

Sąd zgodnie z postanowieniami § 5 pkt 9 umowy pożyczki, zasądził odsetki od zasądzonej kwoty kapitału, w wysokości 14% w skali roku. Zostały one zasądzone od 27 marca 2020 roku, albowiem pożyczka zawarta w dniu 25 lutego 2020 roku na okres 30 dni, powinna być zatem spłacona w dniu 25 marca 2020 r., a od dnia następnego pozwana pozostaje w opóźnieniu ze spełnieniem świadczenia, zatem zasadnie powód domaga się zapłaty odsetek od 27 marca 2020 r.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c.

Powódka wygrała proces w 53,19 %, a przegrała w 46,81 %.

Z uwagi na to, że Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 1.773 zł, która stanowi 53,19 % dochodzonego pozewem roszczenia, w takiej też części należało obciążyć pozwaną kosztami procesu.

Powódka poniosła koszty procesu w łącznej kwocie 1.117 zł, na co złożyła się opłata sądowa w wysokości 200 zł, opłata skarbową od udzielonego pełnomocnictwa w wysokości 17 zł oraz kwota 900 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego ustalona na podstawie § 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Z kolei na koszty procesu pozwanej złożyła się kwota 17 zł jako opłata skarbową od pełnomocnictwa oraz kwota 900 zł jako wynagrodzenie dla pełnomocnika będącego adwokatem ustalone na podstawie § 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie. Łączne koszty procesu poniesione przez pozwaną wyniosły 917 zł.

Pozwana winna zatem zwrócić powódce kwotę 594,13 zł (1.117 zł x 53,19 %), a powódka pozwanej kwotę 429,24 zł (917 zł x 46,81 %).

Wobec powyższego, po wzajemnej kompensacji ww. kosztów, w pkt 3. wyroku Sąd zasądził od pozwanej J. T. na rzecz powódki (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. kwotę 164,89 zł tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty, zgodnie ze znowelizowanym brzmieniem art. 98 k.p.c., w myśl którego, od kwoty zasądzonej tytułem zwrotu kosztów procesu należą się odsetki, w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, którym je zasądzono, do dnia zapłaty (art. 98 § 1¹ k.p.c.)